

(Arkasi

Harp Vaziyeti

YAZAN:
İhsan BORAN
(Emekli Kurmay Subay)

Habeşistanda:

Simalde İtalyanların mukavemet merkezi olan Desiye karışık İngiliz kıtaları tarafından işgal edilmiştir; ricat eden İtalyanlar ancak şimal ve şarka çekilebilmektedirler. Şarka çekilirse hatı edilebilir. Burada Fransız Somalisi vardır. Ve General De Gaulle taraftarları olan hür Fransız kuvvetleri toplanmıştır. Şimalde Gondar mmtakasının dağılıp yerlerine çekilecek İngilizleri bir müddet daha mesgul edebilirler ve nihayet achiattan teslim olurlar.

General De Gaulle ve İngilizler Fransız Somalisini Mihver aleyhine itihaka davet ediyorlar; fakat netice yerinde ne kadar kuvvet toplansa yine azdır derler. Bu itibarla büyük bir meydan muharebesi arifesinde bulunan Libya cephesinde mümkün olduğu kadar çok kuvvet toplamak mühtimdir. Bu maksatla Fransız Somalisten istifade yerinde bir tedbirdir.

Düne kadar, orta şark kumandanı General Wavell'i ajans bilgilerine güvenerek tenkit edenler vardı. İngilizlere baskıyı B. Çörçil'in son nutkunu okuyan münkekitler, General Wavell'in uzak ve üç büyük cepheye ne kadar az kuvvetle iş görmek mecburiyetinde kaldığını görmüşler, ve yaptıkları tenkitlerde ne kadar hatâ ettiklerini ebbette anlamışlardır. 30 - 40 bin kişiden ibaret küçük bir ordu ile birinci Libya seferini, Doğu Afrika harbini muvaffakiyetle başaran ve nihayet verilen söz ugrunda - Libya'daki yeni tebliğiye göre alarak - Yunanistanın yardımına koşan bu kumandanın tenkit etmek doğru muydu?

Libyada:

Libya cephesinde başlıca üç hareket vardır:

A) 27 nisan akşamı Mısır hududunu geçen Alman - İtalyan motörlü birlikleri şarka doğru 80 kilometre kadar ilerlemişler; hareketin siktet merkezi sahil boyunca Sidi Barrani istikametinde tevcih edilmiştir. İngiliz kıtaları iki Alman motörlü kolleyle temas etmişlerdir.

B) Alman - İtalyan pike bombardman taryatları avır taryatçıların himayesinde olmak üzere Mersa Matrüh mmtakasında İngiliz topçu mevzilerini bombardman etmiştir. Her iki tarafın hava kuvvetleri arasında sürekli yavaşlı muharebeler başlamıştır.

C) Alman - İtalyan ordusunun geri muvazası tehdi eden Tobruk kalesi muannidane mukavemet etmektedir.

Yunanistandaki harp bitmiş sayılacağından Almanlar, Mora - Libya hava yolunu bu cephe için kullanabilecek vaziyettedirler. 1. cephada Yunanistandaki hava kuvvetlerini de Libya nakledeceklerdir. Bu itibarla Almanların hava yolu ile ikmal mühtilâfı biraz azalmıştır. Zayıf göze alarak kuvvetli hava filoları himayesinde Sicilyada ve İtalyanda Trablusa, hattâ Bingaziye gemilerle nakliyat yapılmakta da vardır.

İkmal ve takviye ihtiyacı harmin büyük kısmı taryatçılara ve hava yollarına inhisar eden 200 bin kişilik zırhlı ve motörlü bir ordunun deniz aşırı çöllerde büyük bir taarruza atılması yepyeni bir hareket olacaktır.

İngilizlerin teşebbüsü ele alarak taarruza geçmelerini lüzum görülmüştür. Fakat kâfi kuvvetleri olmadıgından veya henüz toplanmadıklarından şimdilik oyalama ve müdafaa ile vakit kazandırma istedikleri anlaşılacaktır.

Mersa Matrüh mevzilerinin vaziyetini henüz bilmiyoruz, buradaki tahkim, işgal ve müdafaa plânlarının esasları da bizzet meçhuldür. Ancak şu kadar söyleyebiliriz ki bu mevkin denize dayanan şimal cephahı kuvvetli, fakat merkez ve hilassa cenup cephahı zayıftır. Cenup cephahı çöle ve Kattara dağılarına dayanıyor; Almanlar tabii ve sahasındaki mühtilâfı kapalıp sevküleceği hedefi feda etmezler. Sonra, çöl paraset kıtalarının kullanılması için çok mühtilâf. Bu itibarla, cenup cephahı kısıtlamak veya gerileri kesmek için mühtilâk kara hareketlerine lüzum yoktur. Bunların hepsi vardır; İngilizler Libya'da muvaffak olmak için kuvvetli hava filoları bulundurmali, Cerabub - şarka ve Sidi Barraniden cenuba uzanan yollara ehemmiyet vermediler.

Girişde hava kuvvetleri bulundurmamak lazımdır. Bunlar icabında Mora - Libya hava yolunu kesmeğe ve Libya'daki muharebelerle iltisak etmeğe çalışacaklardır. Giriş ve diğer Yunan adalarının müdafası için de lazımdır.

Adliye Koridorlarında:

Çatla da Patla

Ben Yine Bildiğimi Söyliyeceğim!

Mahalledeki Kavgaları Yetmiyormuş Gibi Mahkemeden Sonrada Çekişiyorlardı

Sulh ceza mahkemelerinden birinin kapısı önünde on, on beş kadar kadın toplanmışlar, fakat belli olur bir şekilde iki kümeye ayrılmışlardı. Yalnız bir tanesi: — Yazık, yazık, diyorodu.

Hem akraba olacaklar, hem mahkeme kapılarında sürünüyorlar. (Yaşlı bir kadına dönerek) Komşum ne duruyorsun, gelin bunları barıştıralım.

Kimse o taraflı olmadı. Yalnız diğer bir yaşlı kadın:

— Akrabanın akrabaya ettiğini akrep emez akrebe, ahiretlik, dedi.

İlk konuşan kadına hissettirmeden sordum:

— Hanım teyze bunlara ne olmuş böyle? Bütün mahalleli buraya toplanmışsınız?

Kendisini dinleyip dinlemiyecemi kestirmek için bir insan sarrafı halı takarak beni yukarıdan aşağı bir süzdü:

— Sorma evlâdım. (Elile iki küme halinde toplanmış kalabalığın arasında birer çift gösterecek) Bunlar kedi köpek gibi Allahın günü durmadan dalışırlar. Karşı karşıya otururlar ve iştin biraz nefes alunca evvelâ ufak yolları sitemler bağlar. Ondan sonra birbirinin ne altı kalır ne üstü. İki senedenberi bu böylece devam edip gidiyor.

Kadın daha henüz açılmamıştı. Biraz desiverdim.

— İlk günler yaygarayı duyunca hemen koşardık. Fakat sonra serbetli olduk. Bu iki kadını vğaya başlayınca mahalleli pence,lerini indiriyor. Ne yapalım evlâdım! Zengin mahallelerinde günde üç vakit radyo sesinden durulmaz, bizim mahallede de bütün gün bunları dinleriz. Eh abıplık abıplık amma... Buna da kafa derler.

Nasihat ettik, olmadı. Şunu dedik sökmedi. Cemaat ne kadar büyük olursa olsun imam bildiğini okur derler ya. Bunlarda hergün aynı kavgı. Bir çok defa evlerine gittim:

— Gelin, kadın kadıncık şu iştin vazgeçin, mahallenin huzurunu kaçırdınız, dedim.

A. a. Olmaz. Kadınlar morofin midir Oroyen midir? Ne allahın belâsıdır? O nağırsu gibi kavgasız duramazlar. Nihayet geçen gün kıyamet koptu. Misafir gideyim diye nereden aklıma geldi. Tam konuşuyorduk, karşılıklı cümabandan şu gördüğün kalın kadın, nisbetçi bir sesle bir çirkinin yanımda.

Sabah geç olur vay Ah gece gelme gündüz gel....

Derken sesini yükseltiyordu. Misafir gittiğin kadın bir fiçı barut gibi parladı:

— Vay benim çirkinliğimle alay ediyor, dedi.

Fırladı cumbaya:

— Sen kendi kaknemliğine bak, diye açtı ağzını, yumdu gözünü.

— Ah sevşinler, benim gibi kakneme kök köle ol, eline aynayı al da tasavvurunun kepazeliğini bak. Bir koca bulmuşsun otur oturduğun yerde....

— Benimki hiç olmazsa nikâhı ya.. Sen boyunsuz kendini nikâh ta ettiremiyorsun ya.. Seni kim nikâhla koynuna alır?..

Necmi bu gece yorgun ve düşünceli idi. Rıhtımın mermerleri üzerine uzanmış, yıldızları seyrediyor, bazı bazı kısa bir cümle ile Nahlile Kezbanın mülkâlemelerine karışıyordu. Birdenberi doğruldu:

— Sizin şüre merakınız var Kezban Hanım, Yahya Kemal «Deniz türküsü» akılda mı?

Kezban ilkin hatırlıyamadı.

— Mutlaka bileceksiniz. En son şiirlerinden bildirir, bakınız birkaç mısramı söyleyeyim:

«Daldığın mihveri gittikçe sarar başka zilya,

«Mavidir her taraf, üstün gece, altın derya.

«Yol da benzer hem uzun hem de güzel bir masala

«O saatler ki geçer baş başa yıldızlarla.

— Ha evet, bildim. Sonu şöyle bitiyordu: «İnsan âlemde hayal ettiği müddetçe yaşar.

Fakat tamamiye ezberimde değil.

— Yazık, bir saatir onu düşünüyorum da tamamiyi bulamıyorum.

— Bundan dolayı ne? Durunuz, hemen gidip getiriyim. Bende yazılı var.

— Yok canım, şimdi eve kadar zahmet etmeğe değmez.

Kezban yerinden fırlamıştı. Nilüfer alay etti:

— Brak canım, senin de şiir merakını tatmin etsin; Kezban iyilik yapmasını pek sever.

Bu ignell sözler Vivette aksi sedasını buldu:

— Hakikaten fedakâr kızdır doğrusu... Maamafih Necmide de bu akşam pek garip bir hal var.

Kezban onlara cevap vermek lüzumunu hissetmeden Necmiye:

— Beş dakika sonra buradayım. Göz yere hatırlamağa çalışmayın. Dedi.

Çevik admırlara ağaçların arasına daldı. Kendi kendine gülmüşüyor, Nahidin biraz evvel söyledikleri sözleri düşünüyordu:

— Siz tanıdığım kadınları hiç birisine benzemiyorsunuz. Sizde insanı çeken fakat daima uzakta kalmaya mecbur eden acı bir tezat var.

Birdenbire sağ taraftaki çamin altında iki gölge gördü. Merdivinden gelen hafif ışık ağacın yarısını aydınlatıyordu. Bu aydınlıkta Bihterle Feridi tanırdu. Birbirlerine sokulmuşlar, Feridin kolu Bihterin belini sarıyordu. Ayak sesleriyle ayırdılar. Kezban kendilerini gördüğünde şüpheleri kalmamıştı. Bihter bir nefes kadar zayıf bir

— A... A... Üstüme iyilik sağlık, kim yemiş bu naneyi. Ben mi nikâhsız mıyım. Sen onu halt etmişsin... Ya senin çocuğun kocandan mı? Kim bilir nereden kaptın. Hem senin kocanın yürüme takatı yok...

— Aman dostlar namusum beş paralı oldu. Seni edepsiz... Benim namusuma nasıl dil uzatırmışsın, ben sana gösteririm...

Diye kavgı devam ederken oğlum, baktım olmayacak, sahîtilan yazarlar, doğruyu söyleyen biri gücenecek, belki de ikisi de gücenir. Et tırnaktan ayrılır mı? Sonra biz kötü oluruz diye, usulca kapıdan kaçıp gittim. Gittim amma pısmam oldum. Ağzı patırtısı ta bizim eve kadar geliyordu.

Onlar hâlâ «ben güzelim, sen çirkinsin» diye bağırıyorlardı. Bir ara geldi ki artık «ay, vay» dan başka ses duymaz olduk. En sonunda:

— Yetişin dostlar, diye bir feryat işitildi.

Başörtümüzü örtmeğe vakit bile bulamadın sökağa uğradık. Bir de ne bakalım, nah şu taze arnavut kaldırıcıları üzerine yatmış, ağzı burnu kan içinde. Bir çok dostlar da yangın var, diye koşmuşlardı.

Akşam kavganın ikinci perde, si başladı. Her ikisinin de efendileri gelmişti.

Cumbalarda otururken dayak atan, dayak yiyene nisbet olsun diye yine türküyü başlamış. Vay yine sitem ediyor, demiş. Yok şu. Yok bu.. Derken bu sefer ekleli kadimî kavgı başladı. O onun karısını döver, o onun karısını. Sonra birbirlerini döverler. Küfürün bini bir para. İşte nihayet mahkemelik olduklar.

Hâkimin huzurundaki masaya oturdukları zaman suçlulardan biri kocasını çekti:

— Pek sokulma, et ete değmesin, dedi.

Suçlular birbirlerine baktılar. Muhakeme esnasında bir taraf diğer tarafın gösterdiği şahitleri kabul etmedi. Diğer tarafın şahitlerini berikiler kabul etmediler.

Koridorda bana dert yanan kadın, hâkime dey:

— Aman bay hâkim, bunlar akrabadırlar. Ne olur barıştırsın, et tırnaktan ayrılmaz, diyorodu.

Hâkim dey:

— Orası bana taallük etmez, siz kendiniz barıştırın, dedi.

Kadın hâlâ sırıyordu.

Koridora çıkarırken kavgacılar bir ön boynusuz kadın, karga göz arasında rakibine:

— Çatla da patla, ben yine bildiğimi söyliyeceğim, sen göcüğünü nereden tedarik ettin, dedi.

Erkekler, horozlar gibi birbirine baktılar. Muhakeme başlamadan önce bana izahat veren kadın tekrar telâşlandı:

— Aman dostlar ayırın, yeniden hırlamağa başladılar, diye bağırdı.

Mahalleli bir çifti bir tarafa, öteki çifti öteki tarafa çekerek alıp götürdüler. Her iki taraf koridorun nihayetinde kayboldu gitti.

Mithat PERİN

Serbest Kürsü:

Lâikliğin Doğru ve Yanlış Telâkileri

Bir Tren Kompartımanında Cereyan Eden Bir Münakaşanın Hikâyesi

[Bir okuyucumuzun gönderdiği bu yazıda dikkate değer ve münakaşaya lâyık fikirler vardır. Bunun için Serbest Kürsü sütunumuzda aynen neşretmekte fayda gördük.]

Şark vilayetlerinde vazife yapılmış bir seyahatten yeni döndüm. Malatya ile Sivas arasında bir tren kompartımanında ilk önce kulak misafiri olduğum, sonra kendimin de karıştığım bir derleşmeyi gazete sütunlarına aksettirmekte fayda görüyorum. Öyle ümit ederim ki bu derleşme hakkında vereceğim malûmat birçok zihinleri karartan yanlış telâkileri ortadan kaldırmaya hizmet edebilir.

Yol arkadaşlarımdan biri dedi ki: — Her insan ve her millet başı sıkıldıkça Allaha baş vurur.

Almanlar bir aralık yalnız kendi kuvvetlerine güvenirken şimdi sık sık «Allah bizimle» deyip duruyorlar. İngilizler Amerikalılar ve Yunanlıların her vesile ile Allahaan bahsettiklerini duyuyoruz. Neden yalnız biz Allahaan bahsetmekten âdetâ çekiniyoruz?

Bu suale ilk önce cevap veren olmadı. Yol arkadaşları tanımadıkları kimseler arasında böyle bir münakaşaya karışmakta tereddüt ettiler. Nihayet içlerinden diğer biri bu tereddüde galebe etti:

— Evet, dedi. Allahaan bahsederek bir kabahat etmiş gibi oluyoruz. Fuz. Acaba neden öyle oluyor?

Kompartımanında sekiz kişi vardı. Diğer dörtlü de aynı kanaate iltisak ettiklerini birer suretle ifade ettiler. Geriye bir lise müallimi ile ben kaldım. Müallim gençti, fakat çok okumuş, okuduğunu iyi hazmetmiş, cidden olgun bir adam olduğunu derhal belli etti.

Yol arkadaşlarımdan biri dedi ki: — Görüşünüz yanlış değildir, fakat bunun sebebi hakkında zihninizde sakladığınız düşünceler sızdır. İnkişabımızın en esaslı bir umdesi olan lâiklik, katienin dinî hor görmek ve vatandaşların imanı ve dinî telâkilerine saygısızlık göstermek mânâsına gelmez. Ben aksini iddia edeceğim: Ortada resmi din varken dinî rıyakârlık halinden kurtulmuyorduk. Sırf gösteriş için zabıta kuvveti dine saygı temin etmeğe uğraşanlardı. Sonra dinin bekçiliğini fuzul surette üzerine alan bir yobaz sınıfı vardı ki dine cehalet ve taassup damgası vurulmasına ve bir çok akil başında vatandaşların imanı bozulmasına sebep oluyordu. Düşünün bir kere ki bu adamlar, göya bir düşman besnel kolunun gizli acemeleri imişler gibi, Türk milliyetperverliğinin her şekline düşmanlardı.

«Türküm» diyen bir adam müslümanlığına güya inkâr etmiş gibi ifrit kesiliyorlardı. Garibi şu ki bir Arnavut, Çerkez veya Arap müslüman Arnavut, Çerkez veya Arap olduğuna iddia etmesinin hoş görüyorlardı. Sonra hakikî islam dini, daima terakki ve yenilik taraftarı olduğu halde bu rıyakâr ve cahil yobazlar terakinin ve yeniliğin her şekline düşmanlardı. On üç buçuk asır evvel çok ortasındaki basit bir kabile hayatı için düşünülmüş mahdut hüküm-

lerle bu asırdaki muğlak hayatın idare edilmesini ve ihtiyaktan ilham almak suretile hiç bir yeni kanun ve nizam yapılmamasını istiyorlardı.

Tahsil ve terbiyenin görenek haricindeki iptidai şekillerinden başka her şekline balta vurmağa çalışıyorlardı. Garibi şu ki bu insanların kendi memleketlerine reva gördükleri usullerle müstemlekeci memleketlerin tabalarını terakkiyen mahrum etmek, uyuşturmak ve esir halinde bulundurmak için baş vurdukları usuller arasında zerre kadar fark yoktu.

Ben de söze karıştım. Dedim ki: — Bunda hiç bir garabet yoktur. Osmanlı sarayı; memleket, hele Türk halkına bir müstemleke gözüle bakıyor, ortalığı o ruhla idare ediyor. Türkler yurda bağlılık duydukları için, bu idarenin gözünde tabii düşmanlardır.

Saray memuru olarak Türklere güven gösterilmez, oraya Osmanlı imparatorluğunun Türkten başka her unsuruna mensup adamlar toplanır. Bunlardan çoğu şahsen her rezaleti yaparken, Türk halkını milliyet ve vatan duygularından mahrum bırakacak bir vasıta diye dinî taassuba baş vururlardı.

Bereket ki Türk halkı yobazlıktan şiddetle nefret eder. Bu rıyalat tesir ve tazyiklere rağmen millî duygularını inkişaf ettirmeğe muvaffak olduğu gibi, dinî imanın da riya perdesinden hariç tutulmuş olur.

İnkişaf idaresi lâiklik düsturu-nu kurarak dünyanın cehalet ve taassubun kör bir silâhı diye kullanılması, aklın icaplarına karşı gelmesine, memleketin birliğini ve ahengini bozmasına ve siyasi hayatta ummun menfaatine aykırı bir takım emellerle ilik sokmama mânâ olma istemistir. Ya vatandaşın dinî âkidelere, ibadetlerine, Allaha olan münasebetlerine karışmak hatırdan geçmemiştir. Nitekim lâiklik kurulduktan sonra rıyasız bir ibadet gayesiyle camilere giden vatandaşların sayısı çoğalmıştır. Elele Türk diline hisse ve ruha hitap eden mevlûtlara gösterilen rağbet, dikkati celbedecek kadar hararetili ve ınumidir. Sonra esmilerimize hiç bir zaman «bu» kadar iyi bakılmamış, şimdiki kadar temiz tutulmamıştır.

Buna rağmen hakkınız var. Ferdi ibadette kendimizi tamamiye hür sayarken, bir gazetede, bir konferansta Allahaan, dinden bahsetmekten âdetâ çekiniyoruz. Fakat bu tereddütün lâiklik sarih mânâ ve hedefile hiç bir alakası yoktur.

Dini taassup yüzünden bu memleket o kadar zarar görmüştür ki eski ile yeni arasındaki itikâl devrinde her türlü dinî kıymetler umumi hayatta âdetâ bir karentina geçirmiştir. Bu vaziyet, kimsenin arzu ve tesiri olmadan kendi kendine olmuştur. Bu karentina esnasında dinî telâkiler süzgeçten geçmiş, terakkiye engel olabilecek yanlış düşünceler ve taassuplar geride kalmış ve dinin asıl hedefi

olan hakîr ve iyiyi istemek, şahsî ihtiras ve menfaatlerden feragat, fedakârlık, kalbe kuvvet ve ferahlık verecek iman ve Allah sevgisi gibi kıymetler süzgeçten geçmiştir. Hürâfelerden ve dini ve taassuptan tecerrüt eden böyle kıymetler, ferdi hayatımız için de, umumi hayatımız için de bir zenginlik ve güzelliğe kaynatmıştır.

Bahsi ilk aşan yoldaş dedi ki: — Güzel söylüyorsunuz. Yobazlığı biz de istemeyiz, taassubun ne demek olduğunu bizim gibi küçük kasabalarda yaşayanlar pek iyi biliriz. Dediniz gibi, dinî âdeti ederek yapılan fenalıklar ortadan kalktı. En saf şekline dine, imana, halk sevgisine kavuştuk. Emin olun ki bu iman bizi katienin uyuşturmayor, aksine olarak kalbimize kuvvet ve ferahlık veriyor. Fırtınalara daha metanetle göğüs vermemizi temin ediyor. Yalnız bize ferahlık ve kuvvet veren iman ve Allah sevgisini çocuklarımızı geçiremiyoruz. İçimize dert olan nokta budur. Herkesin hususî din müallimi tutmağa iltidarı yok. Zaten aransa da iyi müallim bulunmaz. Mekteplerde din dersi verilmesini istemiyoruz. Mekteplerin lâik kalması her halde fâideli. Fakat istenilenlere mahsus olmak üzere ihtiyarî dersler tertip edilse, bu dersler için müsabaka ile kitaplar hazırlatılmalı ve bu kitaplarda ibadete ait mihanîkî şekillerden ziyade islam dininin yüksek ahlâk ve felsefî hedefleri üzerinde durulsa pek iyi olmaz mı?

Diger bir yoldaş dedi ki: — Dinden asıl maksat nedir? İnsanların maddî zevklerine kendilerini bûsbütün kaptırmamaları, zevk ve iştihallerinden fedakârlık etmeğe alımları, başkalarına yardımî vazife bilmeleri, kötlük etmemeleri, başka insanları kardeş bilmeleri, kin ve nefret gibi hislere gem vurmaları filân değil mi? Bu çerçeve içinde camilerde varz ve telkin şeklinde bile olsa çocuklar için din dersleri açılmalı fena mı olur? Bahsettığınız karentina fikri bence çok yerindedir. İntikâl devrinde böyle bir karentina lâzımdır, bu kendi kendine olmuştur. Fakat şimdi karentina tamam olmuştur.

Dinle alakası olan meselelere karşı artık yabancılık göstermek yerde bunları ele almak, hayat içinde samimi surette bunlara yer vermek emin olunuz ki hayatımızda bir kat daha zenginleşti, birliğimiz, ahengimize kuvvet verir.

Bir tren kompartımanında cereyan etmiş olan bu konuşma beni çok düşündürdü. Ben kendi hesabıma semavî bir mânâ ile mutetki bir adam değilim, hâdiselere ilim gözüle bakarm. Fakat ruhi sahada dinin kendine mahsus bir yeri, bir vazifesi olduğuna inanırım. Ceterimizin büyük bir sevgi ile birer sanat eseri ve ilham menbaı diye vücutte getirdikleri camilere yeni neslimizin ya bano ve uzak kalmasına acırım.

İşte bütün bu düşüncelerle trendeki muhavereleri oturdum, yazdım. Eğer yeni yeni düşünceler için küçük bir tohum hizmetini görürse zahmetim boşa gitmemiş olur.

25 Nisan 1941

S. C. D.

SİYASİ İCMAL

Kim Ders Almalı?

Yazan: M. H. ZAL

Alman radyosu evvelki akşamki neşriyatında Yunanistandan bahsederken: «İşte kendi halinde kalmıyarak İngilizlere alet olanlara böyle ders verilir» diyor.

Alman propagandası hafızasız olmağı, uluorta lâf söylemeği bir marifet sayıyor. Bu yolda neşriyatla ne kadar güllüncü olduğunu da farkedemiyor.

Zavallı Yunanistan bir gece yarısı Almanyanın mihver ortığı İtalya tarafından tecavüze uğrayınca kadar hangi ecnebi devlet alet olmuştu? «Aman mesele çıkarmayalım» diye âdetâ nefes almıyor, Almanların, İtalyanların yüzlerine gülmüyor, gazetelerinde bir tarafa meyil gösterecek bir başlığa, bir yazıya müsaade etmiyordu.

Ecnebi dille fransızca çıkardığı resmi gazetesini dört dü üzerine neşriyat yapar bir hale getirmiş, bu dillerden her birinin baştarafa geçmesini sıraya koymuştu.

İtalyaya: «Buyurun, gelin» diyemedi. Eğer deseydi memnun olmayacakları başında Almanya bulunacaktı.

Yunanistan İtalya ile harbe tutuştuktan sonra Almanya seyyirci kaldı, hattâ fırsat düştükçe Yunanlıların yüzüne güldü. Yunanlılar da İtalyanlarla dövüşmekle beraber Almanya'yı tahrik edecek hareketlerden geri durdular. Yunanistana İngiliz kuvvetleri ancak Almanlar Bulgaristanı işgal ettikten sonra Yunanistan tarafından çağırıldı.

Eğer Yunanistanda cereyan eden hâdiselerin bir tarafa ders olması lâzım geliyorsa Almanya'ya ders olmalıdır. Çünkü istiklâl içinde yaşayabilmenin Yunan milleti gibi milletlere ne kadar kıymetli olduğunu ve kendilerini saygısı olan şerefli milletlerin bunu ne kadar pahalıya satmağa hazır bulundukları ortaya koymuştur. Asıl orası İtalyanlarla vuruşan Yunanlılar, Yugoslav yolu açıldığı halde, ordularının küçük bir kısmı ile yalnız altmış bin İngiliz yardımile Almanlara üç hafta mukavemet etmişler ve kendi kuvvetlerinin yekûnundan fazla zayıf vermişlerdir.

Anlayan için bundan açık bir ders olamaz!

Bir Kadın, Tren Altında

Parçalandı

Dün Ahırkapıda çok feci bir tren kazası olmuş ve Naciye isminde Ahırkapı İnhisarlar tü-tün deposunda ameliyat yapan genç bir kadın tren altında kalarak parçalanmıştır.

Hâdisenin tafsilâtı şudur: Saat 7,55 te Ahırkapıda geçerek Sirkeciye gelmekte olan konvansiyonel treni bir dönemece geldiği zaman trenin önüne birdenberi Naciye ve bir arkadaş çıkırmış, Makinistin düdük çalması üzerine iki kadın birdenbire geri çekilmişler ve trenin ön kısmı geçmiştir. Fakat bu sırada Naciyenin etekleri trenin hızından uçtuğundan vagonlardan birinin basamaklarına işmiş ve kadını derhal trenin altına düşürmüştür.

Naciyenin arkadaşının feryadı ve ateşi Ahmedin müdahalesi üzerine tren ancak 130 metre gittikten sonra durabilmiştir. Fakat bu yüz otuz metre uzunluğunda Naciyenin ezilmiş parçalarından başka bir şeye tesadüf edilmemiştir.

Hâdisede derhal zabıta ve Müddeumüllîge bildirilmiş, Müddeumüllî muavin ve Adliye doktoru hâdisede mahalline giderek vak'a hakkında tahkikatı bulundurmışlardır. Adliye doktoru, Naciyenin cesedinin toplatılmasına ruhsat vermiştir.

Hâdisede suçlu olarak gösterilen tren makinisti Mehmet Erşan tahkikat esnasında:

— Sirkeciye geliyorduk, dönemeğe birdenberi önümüze iki kadın çıktı, düdük çaldım. Kazanın nasıl olduğunu bilmiyorum. Hâdiseyi ateşi Ahmet haber verdi. Derhal durduk. Trenin durması nizamı mesafe dahilinde dedir, demistir.

Makinist Mehmet sorgusu yapıldıktan sonra serbest bırakılmıştır.

EDEBİ OMAN

TEFRİKA No. 30

Yazan: Muazzez Tahsin BERKAND

sever.

Bu ignell sözler Vivette aksi sedasını buldu:

— Hakikaten fedakâr kızdır doğrusu... Maamafih Necmide de bu akşam pek garip bir hal var.

Kezban onlara cevap vermek lüzumunu hissetmeden Necmiye:

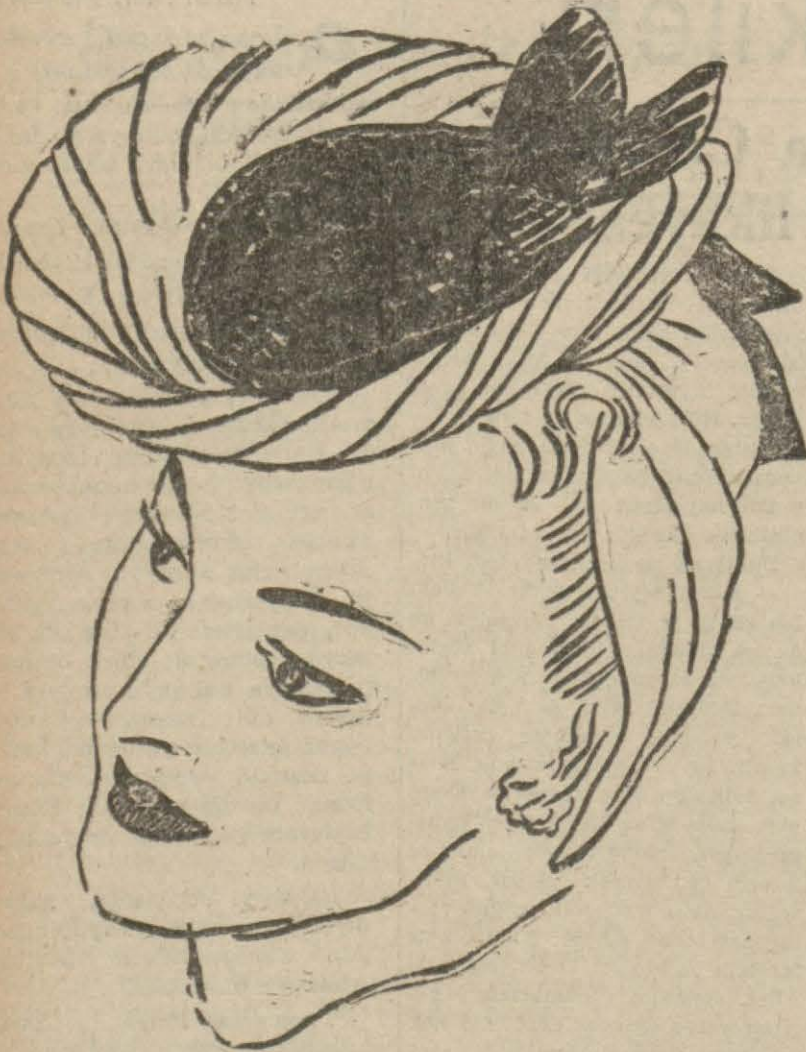
— Beş dakika sonra buradayım. Göz yere hatırlamağa çalışmayın. Dedi.

Çevik admırlara ağaçların arasına daldı. Kendi kendine gülmüşüyor, Nahidin biraz evvel söyledikleri sözleri düşünüyordu:

— Siz tanıdığım kadınları hiç birisine benzemiyorsunuz. Sizde insanı çeken fakat daima uzakta kalmaya mecbur eden acı bir tezat var.

Birdenbire sağ taraftaki çamin altında iki gölge gördü. Merdivinden gelen hafif ışık ağacın yarısını

KADIN ve EV

Basit, basitliği kadar da zarif bir şapka

Dert Dinleyenler Arasında

Yardım Sevenler Cemiyetinin Ankara'da Açtığı Güzel Bir Çiğir

Ankara'da bulunuyordum. Bayan Rebba Tevfik Başokçu, lakırdı arasında dedi ki:

— Yarı dert dinleme heyeti-mizin gündür. Saat ikide toplanıp derdi olanları dinleyeceğiz.

Halkın derterle, düşüncelerle teması için bundan iyi fırsat olamazdı. Bu toplantıda bulunmak için izin istedim.

Ertesi gün Evkaf apartmanına gittim. Yardımseven cemiyetinin dert dinleme heyeti toplanmıştı. Aralarında Bayan Rebba Tevfik'ten başka diğer bir bayan aza ve kıymetli şair Behcet Çağlar vardı.

Anlatılacak derdi olanlardan üç, dört bayan geldi ve içini döktü. Dertlilerin bu kadar az olduğunu sanmıyorum. Yardımsevenlerin böyle bir heyet kurduğu henüz duyulmamış olacaktı.

İkinci derdi Gümüşaneli bir kadındı. Bakınız neler anlattı: — Kocam otuz beş lira maaşlı bir odacıdır. Altıncıya gebeyim. Büyük kızımızı evlendirdik. Kızım da gebedir. Damat askere gitti. Yardım için belediyeye başvurduk. Bir şey yapamadılar. Çünkü evlenmeye ait evrakı hazırlamadığımız için resmi nikâh yapamadık. İster istemez imam nikâhile evlendirdik. Otuz beş liraya bu kadar cana bakmaklan âciz kaldık.

Azadan biri sordu: — Sen de niçin çalışmıyorsun?

— Nasıl çalışmıyorum. Vatan için senece bir çocuk yetistireyordum. Bu az çalışmak mı? Karımdaki çocuğu, diğer çocukların işlerini, evin idaresini ihmal etsem daha iyi mi olur?

Dert dinleyen heyet düşündü, taşındı. Kadımla kızı doğurunca çocukların Çocuk Esirgeme Kurşine yerleştirilmesini ve kızı sarğı yapmak ve dikmiş dikmek gibi işler verilmesini muvafık buldu. Bu sayede eve günde 70, 80 kuruş fazla para girebilecek, ihtiyacın tazyığı azalacaktı.

Bu derdiden şey öğrenmiş oldum: Sırf evlenme harcı yüzünden fakir aileler nikâh memurluğunda evlenemiyor, (imam nikâhı) adı altında kanun haricinde bir evlenme şekli devam edip gidiyor. Bu mesele Yardımsevenler cemiyetinin faaliyet sahalarına

TELEFONDA

Bayan İnönü, Depoda Herkesle Beraber Çalıştı - Dert Dinleme Günü - Rodoslu Kadının Macerası

— Alo alo, Leylâcığım, siz misiniz? Daha hatırlarız bile sormadan size teşekkür etmek isterim. Hem binlerce teşekkür...

— Niçin canım, ne yaptım?

— Niçin mi? Geçen hafta sizden Ankara'daki yardım sevenler cemiyeti için istediğim bir lirayı hemen gönderdiniz de ondan...

— Kardeşim bir liranın lakırdısı mı olur?

— Elbette, sonra da her ay göndermeyi de taahhüt ediyorsunuz.

— Parayı gönderdiğiniz adres doğru muydu?

— Evet, zaten «Ankara yardım sevenler cemiyeti, Vakıf apartmanları» denilirse para derhal gelir, postahane'nin her şeyden malumatı vardır.

— Tanıdıklarından birçokları yardım sevenler cemiyetine mayıs ayından başlayarak birer lira göndercekler. Nasıl çalışmalarınızın neticelerini görmeye başladınız mı?

— Geçen haftadanberi memleketimizin birçok taraflarından, daha para gönderdiler. Hepsine makbuzlarını yolladık ve teşekkür ettik. Fakat limit ediyorlar ki sevgi vatandaşlarımız yakında daha çok faaliyete geçeceklerdir. Ankara'daki bayanların yardım sevenler cemiyeti ve vatan için nasıl çalıştığını bu günlerde gazetelerdeki resimlerde görmüşsünüzdür.

— Evet, gördüm, hem de içimden ben de orada bulunup beraber çalışmadığımıza teessüs ettim.

— Ah keşke, Leylâcığım. Kocanız şu gemicilik işlerinde olmasaydı da sizi de Ankara'da aramızda görseydik...

— Gazetelerde gördüğümüz resimler nerede çıkarıldı?

— Depolarda askere ait şeyler hazırlarken... O gün asker için, yurt için fukara için canla başla çalışırken, bayanlarımızda gördüğümüz neşeyi, ben, ne Paris'in en parlak çay âlemlerinde, ne de (Kot Dezur) ön kokteyl partilerinde gördüm.

O gün o depolarda büyük sefinin zın sayın eşi de ziyaret etti. İki gün sonra araya tekrar geldiler. Fakat bu defa iş başında bayanların arasına kendileri de katıldılar, ve saatlerce hep beraber çalıştılar.

— Ne güzel, ne teşvik edici bir hareket, var olsunlar...

— Bayan İnönü Türk kadınlarındaki iyi hasletlerin bir timsali. İyilik ve nezaketten halkedilmiş bir timsal... Var olsun!

— Cemiyetin dert dinleme kisimle de meşgul oldunuz mu? Hani geçen hafta anlatıyordunuz?

— Evet birkaç dertli dinledik. Fakat onun en canlı kısmını zanderim bizim patronun yazılarında okuyacaksınız, çünkü sessiz sesiz not aldığı gözümle ilisti.

— A. a, sizin patron da kim?

— Canım, bilmiyecek ne var, Ahmet Emin Yalman...

— Niçin patron diyorsunuz?

— Canım, o kadar lâtife etmekte kabahat mi? Hem de bir işin, bir eserin sahibine patron demezler mi? O da (Vatan) ın sahibi de ondan...

— Ahmet Emin Bey Ankara'ya mı gelmişti?

— Evet, yardım sevenler cemiyetine pek büyük bir alaka gösteriyor. Bir gün de dertleri beraber dinlemek için cemiyete geldi. Hanımlardan birisi, kendisini tanıyormuş, beraber çalıştığı bir arkadaşını henüz tanımadığından biraz sıkılarak: «Efendim, Beyefendi de bizim dert dinleme gurubuna mı dahildirler?» diye sorunca ben bir kahkaha attım.

— Pek hoş olmuş, siz de ne cevap verdiniz?

— Ne cevap vereyim, «Ahmet Emin Bey (Vatan) ın sahibidir. Gazetecilerin dert dinlemekte ihtisasları çoktur, bugün de bize yardıma geldi.» Dedim.

— Dertleri haftada bir defa mı dinliyorsunuz?

— Sözdü, bir defa, her perşembe günleri, saat iki buçuktan, beşe kadar, fakat dertliler şimdi baki her tarafta buluyor. Cumartesi günü kongre toplanmıştı. Oraya da bir dertli geldi. İhtiyar yetmiş altı yaşında bir kadıncıktı. Kendi ağzından dinlediğimiz derdini anlatsam bir kitap olur.

— Zavalı kadın, derdi ne idi?

— Kadıncığız, Rodoslu. İzmirde, ki hasta kızını görmek için Rodos'tan güc hal ile vize almış, Türkiye'ye gelmiş. Rodos'tan gelirken kızının orada bir elmas iğnesi varmış, o iğneyi de buraya kızına getirmiş.

— Korkarım kadıncığınız derdi bu iğne üzerine olacaktır.

— Evet, iyi düşünüyorsunuz.

— Ey, sonra?

— İstanbul'a geldiği zaman bu iğneyi Rodos'tan getirdiğini hem gümrükçüler, hem de herkes görmüş. Fakat zavalı kadının kızı ümitsiz hasta imiş, kendisinin de vizesi bitiyormuş, yeniden Rodos'a dönmeye mecburmuş. Kızı da elmas iğneyi tekrar götürmesini annesine söylemiş. Kadıncığız yola çıkmış ama parası da yok. Ne ise, Kızlayın ve hükümetin yardımını (Muğla) ya ve (Marmarise) kadar gelmiş oradan kayıkla bir gece Rodos'a geçecekmiş. Kayığı biterken gümrükçüler kadına: «Üzerinde para elmas filân bir şey var mı?» diye sormuşlar. Kadın da: Gece sandalda kayık ile yalnız kalacağım, üzerimde bir şey var zannetmesin. Korkusu yüzünden ebende hiç bir şey yok» demiş. Fakat felâket asıl orada başlamış. Gümrükçüler, bu söze inanmamışlar. Kadını ayrı bir yere götürmüşler ve: «Üstünü arıyacağız» demişler. O vakit kadın kemerinde sakladığı elmas iğneyi çıkarıp göstermiş ve kayıktan korktuğu için biraz evvel üzerinde bir şey yok dediğini söylemiş ama iş işten geçmiş. Gümrükçüler hem kadının iğnesini zaptetmişler, hem de altı yüz elli lira ceza vermeğe hükmetmişler.

— Aman bu ne acıklı vaka...

— Sormayın, şimdi kadıncığımızı İtalyan vizesi geçmiş, pasaportunun yeniden çıkması lâzımmış cebinde beş parası yok, yatacak yeri yok. Nihayet derdini dinletmek için Ankara'ya kadar gelmiş. Altı yüz elli lira ceza vermemek için ve elmas iğneyi tekrar almak için, ve pasaport çıkartıp İtalyanlardan vize alarak tekrar Rodos'a dönmek için ricalarını bulunuyor.

— Acaba, istediklerini alabilecek mi?

— Ümit ediyorum. Çünkü derdini ağıya ağıya kongrede anlatırken herkes kadına hak verdi. Lâzım gelen şeyin cairesine balıkmak üzere hemen icap eden yerlere mü racat edildi. Ve kadına memleketine gidinceye kadar, yeyip içecek ve yatacak yer tedarik edildi. İşin tuhaf kısmı da kadın: «Ölürüm de elmas iğneyi almadan gitmem. O bana elli altı senelik yadıgârdır.» diyor.

— Zavalı ne yapın? Acaba, de dikleri doğru mu?

— Evet, aylardanberi kadının bu acıklı hikâyesini herkes duymuş, iğneyi oradan getirdiğini gören birçok da şahitler varmış.

— Doğrusu, yardım sevenler cemiyetinin milletimize gösterdiği şun alâkaya bayıldım. Cemiyetin dert dinleme kisimında kim bilir daha neler dinliyeceksiniz?

— Neler, neler, Leylâcığım. Ben yine size anlatırım. Bugün için gün aydın... Rebba T. BAŞOKÇU

Elindeki 500 Ki'lo Şekeri Beyannamesiz Saklamış

Duruşması Neticesinde Şekerlerin Nüsadesine, Bakkal Osmanın 25 Lira Para Cezası Vermesine Karar Verildi

Ağızdan ağıza dolayan dedikodular neticesinde bazı açgöğsü bakkallar ellerindeki şekerleri için beyanname vermemişler ve mallarını saklamışlardır.

Bu bakıldan dün, Sultanahmette, Akbıyık mahallesinde bakkallık yapan Osman, şeker için beyanname vermesi lâzım gelirken elinde bulunan mecmu 500 kilo tutan yedi sandık ve üç büyük çuval şekeri dükkânı mahzeninde saklamış ve beyanname vermemiştir.

Yapılan araştırma neticesinde şekerler bulunmuş olduğundan Osman hakkında bir zabıt varakası tutularak cürmü meşhûr yapılmıştır. Osman dün Adliye'ye teslim edilmiş ve aslıye ikinci ceza yapılan duruşmasında suçlu millî koruma kanununa muhalif görüldüğünden suçlu Osman 25 lira ağır para cezasına, dükkânının üç gün kapatılmasına ve sakladığı beş yüz kilo şekerin müsaderesine karar verilmiştir.

Vezneciler Cinayetinin Muhakemesi

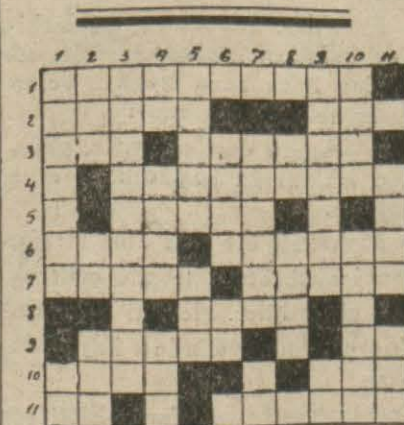
Müddeiumumî Tatlıcı Aptülkadiri Öldüren Hacinın 18 Sene Hapsini İstedi

Bundan bir müddet evvel Veznecilerde bir vak'a olmuş ve Hacı Molla adında bir adam bir çocuğu kıskanarak Şamh Abdülkadiri sicimle boğarak öldürmüştü.

Dün ikinci aşırceza Hacı Mollanın muhakemesine devam edilmiş ve Müddeiumumî, suçlunun, vak'a günü Sabri isminde, ki çocuğu arayan Abdülkadiri görünce hiddetlenip ve Soğan'a mahallesinde karşılığın ve Abdülkadiri kendisine Sabriyi sorması üzerine Hacinın Abdülkadiri kucaklayıp odasına çıkardığı ve bir sicimle boğduğu gerek kendi itirafı, gerekse zabıt varakası, Morg raporu ve şahitlerin şahadetleriyle sabit olduğundan Türk ceza kanununa göre 18 sene hapse mahkûm edilmesini talep etmiştir.

Hacı Molla müdafaasını yapmış olduğundan muhakeme karar vermek üzere diğer bir güne bırakılmıştır.

İLMACA

Soldan sağa: 1 — Bir sokak oyunu. 2 — Teenni'nin düğmanı; İsim. 3 — Ay; Binalar. 4 — Terakki. 5 — Hastalıklı. 6 — Yapmacık; Manzum medhiye. 7 — Bir Rum ismi; Taşma. 8 — Geniş. 9 — Bir musiki aleti; Genişlik. 10 — Su taşıyan; Fakat. 11 — Say; Bir nevi bıçak.

Yukarıdan aşağıya: 1 — İstanbul havası ile meşhur bir semti; Bir nota. 2 — Kraliçe; Bir renk; Başın süslerinden. 3 — Tenekte tutkallı yapılmış. 4 — Vilâyet; Din ve dünya işlerini ayıran; Soluk. 5 — Tak; Geniş düzlük. 6 — Bir meyva; Kısa zaman. 7 — Tarihi bir imparatorluk; Nota. 8 — Bir renk; Oruç tutan; 9 — Validelik; Tok değil. 10 — Ayakta duran; Temenni etme. 11 — Ölüm saati; Bir meyva.

DÜNKÜ BİPLMACANIN HALİ Soldan sağa: 1 — Matbuat; Cam. 2 — Uğurtma; Adı. 3 — Le; İbare. 4 — Uzaklaşma. 5 — Mil. 6 — Ki; Lâf; La. 7 — Aynasız. 8 — Saha; Kaza. 9 — Hırka. 10 — Askerlik. 11 — Eski; La.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Mutfak; Sade. 2 — Ağ. 3 — Tulum; Ahmak. 4 — Brezilya; Si. 5 — Ut; Alan; Ek. 6 — Âmik; Fak; El. 7 — Tabla; Sahra. 8 — AA; Kızıl. 9 — Çarşı; Zarif. 10 — Âdem; KK. 11 — Mi; Avanta.

Maziden Canlı Masallar

Eski İstanbulun Dedeleri

Boynuzlu Divane Ahmet Dede

Eski İstanbulun birçok dedeleri, babaları ve mezuşları vardı. İstanbullular bu zavalı adamları hoş tutarlardı. Bunların birçoklarının hayatı iken cemiyet arasındaki yerleri bizim Pazarola Hasan Beyinkinden üstün değildi. Bu şefkatli şehir onları daima korurdu.

Velâd bazı kadın muhayyileleri bunları; öldükten sonra olduklarından başka ve üstün görmeğe çalışmışlar. Onlara bol keseden birçok yüksek meziyetler ve hassalar vermişlerdir. Başlarına mum yakmışlar, pencerelerine paçavra bağlamışlar, mezarlarını birer murat ocağı yapmışlar.

Tekkeleri ve türbeleri kapatan kandan evvel şehrin hemen her sokagında bir dede ve baba mezarı görürdük. Bunların içinde dinler arası sevgi görenler ve şöhret yayanlar hattâ mevhum olanları bile vardı. Birçokları efsanelerle beraber Bizans'tan Türk İstanbul'a miras kalmıştı.

Büyük reportaj piri Evliya Çelebi bunlardan çoklarını toplamıştı.

Boynuzlu Divane Ahmet Dede, yetmiş kuruş dede, Armağan Mehmet dede, Eleği divanesi dede, Duhan ker dede, Nalcı Memi dede, Nalcı Hüseyin dede, Dayak divanesi dede, Papaz divane, Durmuş dede bunlardan bazılarıdır.

Bunların hepsinin hoş hikâyeleri vardır. Kasımpaşa'da Kocamış Oğlu ismindeki bir yenicinin evinde oturan Boynuzlu divane Ahmet dede Kasımpaşa salhanesinin üstünde oturur gelip geçene:

— Şellâ Kâbeye gidesin Ahmet Çibo! Şeklinde lâf atarmış. Garibi şu ki bu adam ömründe görmediği ve ismini duymadığı bir adamı adile çağırarak:

— Filân Çibo! diye aşinalık gösterirdi.

Yirmi sene evvel gördüğü bir adamı tekrar görünce hemen zıplar; onun babasının ve anasının adlarını söyleyerek selamlardı.

Bu divanenin koynu ve koltuğu sığır, keçi, kuzu, karaca ve ceylan boynuzlarıyla dolu idi. Fal açtırmak niyetile onun yanına sokulurdu:

— Dede hanım boynuzum?

Derlerdi. Dede bu teklifi yapanı baştan aşağı süzdükten sonra koynundan genç ise küçük, yaşlı ise büyükce bir boynuz çıkararak:

— İşte senin boynuzum! Derdi.

Soran bekâr ise cevabı menfi olurdu:

— Daha senin boynuzun bitmedi!

Şen Çelebiz bu adamın tuhafıklarını anlatmaya şöyle devam eder: «Bazı kefare ve Yahudinin kıyafetlerini değiştirip beraberce giderdik. Bizi görünce aşinalık eder, âkin kefereye hiç yüzünü dönmeydi.

— Ahmet dede buna da aşinalık eylesene... Dedimide:

— O çiftir! Diyerek başını çevirirdi.

Birisi:

— Ahmet dede! Sana bir boynuz vereyim. Bana bir dandeyle! Dese hemen ayağa kalkıp sağ elinin parmaklarını sıkıca leylek sedasına benzer bir seda çıkarak rakederdi. Bunun için herkes Ahmet dedeye çokça boynuz getirirdi.

Bir aydan sonra kendisine boynuz veren gidip Ahmet dedeye:

— Hani benim boynuzum! Dese hemen elini koynuna sokarak verdiği boynuzu çıkarır, teslim ederdi.

Yetmiş kuruş dede Budine bağlı Şamtorne kalesinin ağası idi. Eğri fatihi Sultan Mehmetle beraber savaşta bulunmuş «Gaip erler» askeri içinde kalmıştı. Cinlerin sırlarını fâş ettiği için Allah dilini tutmuştu. Tam yedi sene dilsiz kalmıştı. Bundan sonra da söyliyebildiği yegâne cümle:

«Yetmiş kuruş» tur.

Yetmiş kuruş dede kopçak çakışır, çekirdekli kaputu, boğnak pabuçu, kabanı ve serhadli dolmalar giyerek sokak pazar: «Yetmiş kuruş» diyerek şeker dururdu. Garibi

Dün ben efsaneler kahramanı olan babamın türbesini teklik etti. O Şir Bektaşî babasıdır. 1270 senesinde ölmüştür. Baş ucuna dikilmiş mezar taşında, imla, cümle ve harfların yanlışları bulunan şu kitabı okudum:

İrci emri simai cana geldi ehl-i Olmuşam men nesli pâki ol Ali yül Mürşid

Sundu bir camı muhabbet sarfı desti ehl-i me bası

Meski Bâki olmuşam fevz zamanı me bası

Fevtime cevherle tarih «Mürşid» Salih beğ

Vasıl mevlâyım hem ol nura zâ Mustafâ

Sene 1270 İbrahim Hakkı KONYALI

JACKIE COOPER FERDDIE BARTHOLOMEW KARA ALTIN MÜCADELESİ

senenin en muazzam ve en heyecanlı filmi Pek yakında TAKSİM sinemasında

BU AKŞAM

MELEK

Sinemasında

Kırık Yuva

nefis bir şaheser takdim edecektir.

RICHARD GREEN - BRENDA JOYCE GLADIES GEORGE - RICHARD DIX gibi 4 büyük sinema yıldızının şahane bir surette yarattıkları harikulade güzel ve müteessir sahnelerle dolu

